

Rəşad MƏCİD

"Dördüncü sonayə inqilabı"
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) Dünya İqtisadi Forumunun Qurucusu və İcraçı Sədri Klaus Şvabın "Dördüncü Sonayə İnqilabı" kitabını nəşr edib. Çox vacib, lazımlı, həm də vaxtında nəşr olunan kitabdır. Pandemiya dövründə elan və özünə qapanıb dünyanın gələcəyi haqqında suallara cavab axtaranlar üçün də kitabda çoxlu ipucu var.

Kitabı oxuduqca beşəriyyətin gələcəyindən narahatlıq, qorxu və xof adamı bürüyür. Amma müəllifin nikbin çalarlar axartması, qorxuducu çağırışların yarada biləcəyi fərsətlərdən birlikdə faydalanmağın mümkünlüyü barədə düşünməsi, gələcəyə təsir göstərmə gücünə sahib olmağımıza dair fikirləri gərginliyə bir az su səpdir.

Dördüncü sonayə inqilabının bizi hara aparacağını tam şəkildə bildiyimizi iddia etməyin sadələşməsi olduğunu deyən müəllif qorxu və qeyri-müəyyənliliyi başveri iflic vəziyyəti salmasını qarşı çıxır, gələcəyin bizim bacarığımızdan asılı olduğunu vurğulayır, yollar arayır.

Kitabda yeni texnologiyaların, mürokkəb innovasiya və inqilabı dəyişikliklərin həyat standartlarımıza və rifahımıza göstərəcəyi müsbət və mənfi dəyişikliklərdən bəhs olunur, hökumətlərdən, şirkətlərdən tutmuş sırası insanlara hər kəsin məsuliyyəti önə çəkilib, dəyişən dünyaya uyğunlaşmalarının, mürokkəb innovasiyalara çevik reaksiyaların vacibliyi qabardılır. Müəllif texnologiyaların beynəlxalq təhlükəsizliyi kökündən dəyişdirəcəyini qeyd edir, münafişə və müharibələrin yeni təbiətindən, biokimyəvi silahlardan, "havadan ötürülən dizayner viruslar, süni yolla istehsal olunan dayanıqlı bakteriyalar, genetikası dəyişdirilmiş epidemiyalar"dan söz açır.

İnsan münasibətlərinin yeni formaları, ömrün uzanmasının göstərəcəyi fəsadlar, xatirələrin seçilib beynindən çıxarılması, dizayn edilmiş körpələr... qorxu, həyəcan yaradan bu kimi mövzulara müəllifin soyuqqanlı baxışı oxucunu da bu ətrafda düşünməyə vadar edir.

Bəşəriyyətdə ciddi narahatlıq doğuran məsələ ilə bağlı belə vacib bir kitabı törcümə və nəşr edənlərə, təşəbbüskarlarına minnətdarlığımı bildirirəm. Kitabın törcüməçiləri Elşən Bağırzadə və Təhmasib Əlizadə, törcümənin elmi redaktoru professor Ədalət Muradov, ön sözün müəllifi İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovdur.

Mənə, indiki şəraitə dərək etmək baxımından bu mövzuda kitabların çapı vacib və gərəkdir.

Qələmsiz yazılanlar

P.S. Kitab müəllifin maraqlı müşahidələri və müxtəlif şəxsiyyətlərdən götürüldü düşündürücü sətirləri zəngindir. Beynimdə ilişib qalan bir sətiri xatırlatmadan keçə bilmirəm. Müəllif informasiya ilə hədsiz yüklənmiş, ifrat sürət tozluğu altında olan insanları xatırlayır: "...bir fəsilə vermə və düşünmə üçün zamanın olmamasından şikayət edən liderlərlə tez-tez qarşılaşırım, onlar... getdikcə yüksələn bir yorğunluq halında görünürülər. O qədər çox tozluq altındadırlar ki, yaşıdıqları mayusluqlar... bəzən ümidsizliyə çevrilir..."

Bunun ardınca isə səyyah yazar Piko Ayvayerdən sitat götürür: "...Sürət dövründə yavaş getməkdən daha əyləncəli, həyəcanverici heç nə ola bilməz. Diqqətin yayınması dövründə diqqət ayıra bilmək qədər dəbdəbəli heç nə yoxdur. Daimi hərəkət zamanında sessiz, sakit oturmaq qədər vacib heç nə ola bilməz..."

●●●
Ayının gəlişi yaxşı əlamətdir?!
●●●
Yatmayanlar çoxdur.
●●●
Yası tərgitmək görək...
●●●
Ofisiantlar saat 22-dən sonra işləməyinin həmişəlik qüvvədə qalmasını arzulayırlar...
●●●

●●●
Öpüşən elə yenə öpüşür. :)
●●●
Sükutu da status idi...
●●●
Keçmişə bugünün şortlarından baxmaq düz deyil.
●●●

●●●
Deyir, Fərdə Xudaverdiyev çox güclü aktyordur. Cem Yılmazı suya susuz aparıb, susuz götürür. Neyləsin ki, ölkə balaca, auditoriya kiçik, maliyyə möhdət, tamaşaçılar yüngül yumor sevdirdirlər...
●●●

●●●
Sizin motivasiya vaxtınız keçib axı...
●●●
Asteroid də bir yandan...
●●●
Geco başlayan külək.
●●●
Xoş simalı profil...
●●●

●●●
Bəd xəbəri sevina-sevino çatdırırlar...
●●●

Status-essələr

●●●
Nə qədər ki, tanışdığımız adamlara toxunmamışdı, çoxumuz koronavirus adlı bu bəlaya müqəddər, uzaq bir təhlükə kimi baxırdıq. Amma yoluxanların sayı artıqca, xəstəlik, ölüm halları çoxaldıqca bu faciəni hər kəs öz yanında, canında hiss etməyə başlayır.
●●●
Son günlər pandemiya dövründə həyatını itirənlərin içində təndid insanları da olmasa bu qorxunc təhlükənin hamımız üçün nə qədər yaxın olduğunu, sanki şikarını güden ovçu kimi maraqla, pusqada durduğunu bir daha dərək elədim.

Bu ağır xəstəlikdən həyatını itirənlərin hər birinə Allahdan rəhmət, yaxınlarına səbir diləyirəm.

Nə qədər çətin olsa da, özümüzü, yaxınlarımızı, insanlarımızı qorumaq istəyiriksə, karantin rejiminin sərtləşdirilməsi ilə bağlı Operativ Qərargahın qərarlarını anlayışla qarşılamalı, məsələnin ciddiliyini dərək etməliyik. Məhdudiyətlərə əməl etməyin hər birimiz üçün həyatı vacibliyini başa düşməli, özümüzü, ailəmizi, hamımızı qorumaq, bu bəladan qurtulmaq naminə qoyulan qadağaların zəruriliyini anlamalıyıq.

●●●
Marketləri boşaltmayın...
Həftəsonlarını tut və tut qurusuyla da yola vermək olar. Çətin dövrlərdə olduğu kimi...
●●●
Həm də orqanizmə üçün çox xeyirlidir.

●●●
Çətinə budaqları silkələməkdir... :)
●●●
Kostyumları toz basacaq.
●●●
Hər kəs rahat olduğu səmtə qaçır.
●●●

●●●
Məmurun vəzifəsi işləmək, medianın (indiki halda həm də sosial şəbəkə istifadəsinin, fəal vətəndaşın...) vəzifəsi MİZ qoymaqdır. Bundan incimək yox, buna alışmaq görək...
●●●

●●●
Çırılmaqdan qapının həngəməsi yerindən oynamışdı...
●●●
Adamlar küçədən keçən maşın səsinə təccüblənəcəkdirlər...
●●●

●●●
Küçədə ins-cins gözə dəymir.
Çox üzüyə, həlim, qayda-qanuna tabe olan, sözləndirən camaatq. Gileylənmək, irad tutmaq insafdan deyil.
●●●
Təkcə qağayaların səsi gəlir...
●●●
Boyat çörəkləri quşlara saxlayın...

●●●
Sərtləşdirilmiş karantin rejimi poezik ovqatı gücləndirir, deyəsən. :)
Hamı şeir üstə köklənib.
●●●

●●●
Əvvəlki dünya deyil daha...
●●●
Küçədə iki nəfər danışıq, səsləri binələrdə əks-səda verir.
●●●

●●●
Yay gələndən hər gün sizin kitabınızla təmasda oluram...
●●●

●●●
Velosipedlə çıxmaq olar ki?!
Biri bayaqdan rahat-rahat küçədə o baş-bu başa sürür. Soruşsan, deyəcəksən ki, qadağada velosiped yazılmayıb.
Kreativ insanlarq. :)
●●●

●●●
Məntiqə bugün yoluxma sayı azalmaldır...
●●●

●●●
Vaxtilə Hacıbala Abutalıbov belə etmişdi; şəhərin küçələrini asfaltlayan sonra yada düşmüşdü ki, kanalizasiya lükləri qalıb asfaltın altında. Guya deyirmiş ki, lüklər yolların estetikliyinə xələf gətirir. Elə ilk yağışda fəsadlar üzə çıxmışdı.

●●●
İndi də oxşar hadisələr baş verir. Bir də görürsən, o qədər də ehtiyac olmadığı lükləri qalıb asfaltın altında. Havayı israfçılıq hiss olunur. Köhnə sükülər də normal idi axı. Deməli, ya başçı təzə gəlib, işgüzarlıq görüntüsü yadırdı, ya da artıq vəsait varmış yəqin.

●●●
Belə də olur, küçəyə şüşə kimi asfalt çəkilir. Sonra da kanalizasiya lüklərinin yerini açmaq üçün asfaltı dəşib dağıdırılır.

●●●
Güman ki, kimsə bir ağıllıqşən Abutalıbovun acı təcrübəsini yada salır...
●●●

●●●
Ekstremal şəraitdə kütləni instiqlər idarə edir, ağıl və məsuliyyət arxa plana keçir. Qərar qəbul edənlər və idarəetçilər bunu nəzərə almalıdırlar.
●●●

●●●
Ay yarlanır. Elə yay da...
●●●
Özünü 100 il qabaqkı insanların yerinə qoyun. Onlar necə yaşayırdılar? O dövrdə olsanız nə edərdiz?
●●●

●●●
Bəlkə də, insanın hiss və duyğuları onda daha dolğun yaşanırdı?
●●●
Bəlkə, dünyadakı bu qaçaqçaqın və sürətin azaldılması elə insanlığın xeyrinədir?!

●●●
İrəliləyən doğru gəriyə qayıdır. İnsan gücünə adekvat yaşayış tərzidir. Yəqin, dünyanın ən üstün beyinləri fikirləşib bunu - həm də dünyanın xilasına naminə.